CTION UNDER CONSTRUCTION UND

עֲבָדִים הָיינוּ

CTION UNDER CONSTRUCTION UND

The Answer Begins...

CTION UNDER CONSTRUCTION UND

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם.
וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם, בְּיָד חֲזָקָה
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה, וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת־אֲבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרַיִם, הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי
בָנֵינוּ, מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה
בְּמִצְרָיִם. וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים, כֻּלָּנוּ
נְבוֹנִים, כֻּלָּנוּ זְקֵנִים, כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים
אֶת־הַתּוֹרָה, מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר
בִּיצִיאַת מִצְרָיִם. וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

We were slaves to פַּרְעֹה in מִצְרַיִם, but ה׳ took us out of there with a mighty hand and an outstretched arm. Had ה׳ not taken our אֲבוֹת out of מִצְרַיִם, then we, our children and grandchildren would still be enslaved to פַּרְעֹה in מִצְרַיִם.

Even if we are all men of knowledge, understanding, and old age, men who know תּוֹרָה, it would still be a מִצְוָה to tell about יְצִיאַת מִצְרַיִם. The more a person speaks about יְצִיאַת מִצְרַיִם, the more that person is praised.

מַגִּיד

עֲבָדִים הָיִינוּ

הַשְׁאֵלָה: מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?

הַתְשׁוּבָה: עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרַיִם.....

How does this answer the הַשְׁאֵלָה?

First we ask about eating מצה and מרור, two things that remind us of being slaves in מצרים; bitter years. Then we ask about dipping and reclining, two things that remind us that we are free men. On the night of פסח we are both עבדים and free. Therefore, it is a מִצְוָה for us to tell the story of מצרים יציאת.

Why do we continue to talk about יְצִיאַת מִצְרַיִם even though we are in גָּלוּת again now?

מָשָׁל

A man once won a lottery and became very rich. He had always wanted to learn a lot, so he hired tutors to teach him. Every year he would make a party on the anniversary of the day he became rich. After a few years he lost all his money. He continued to make his annual parties because even though his money was gone, everything he learned from his tutors can never be taken from him!

נִמְשָׁל

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל were in גָּלוּת מִצְרַיִם. ה׳ redeemed them and gave us the תּוֹרָה. Now we are back in גָּלוּת, but the תּוֹרָה we received can never be taken from us.

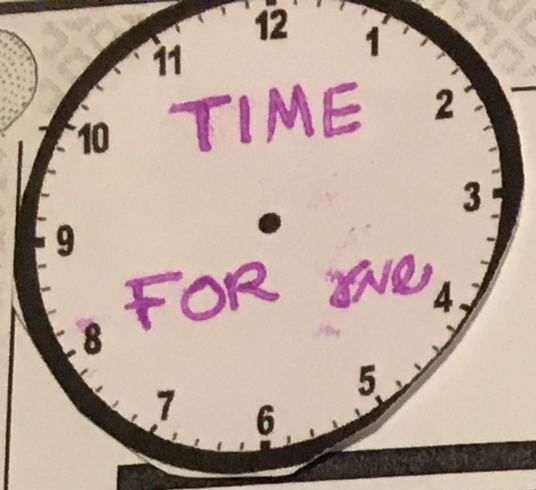

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲזַרְיָה, וְרַבִּי עֲקִיבָא, וְרַבִּי טַרְפוֹן, שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בִּבְנֵי־בְרַק, וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, כָּל־אוֹתוֹ הַלַּיְלָה, עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם: רַבּוֹתֵינוּ, הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁל שַׁחֲרִית:

A מַעֲשֶׂה with 5 great גְּדוֹלִים who were in בְּנֵי בְּרַק and discussing יְצִיאַת מִצְרַיִם the whole night until their students came and said to them: "גדולים, it's time for קריאת שמע of שַׁחֲרִית".

What is the connection between this story and "עֲבָדִים הָיִינוּ"?

In "עֲבָדִים הָיִינוּ" it says: "וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים, כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים, כֻּלָּנוּ ... מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם ..... הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח" ...קנים

"Even if we are all wise men... it would still be a מִצְוָה for us to te about יְצִיאַת מִצְרַיִם".

In this story we read about five of the greatest תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּנֵי בְּרַק who sat up the entire night talking about יְצִיאַת מִצְרַיִם. We lea from this that if the גְּדוֹלֵי הַדּוֹר spent the whole night discussing ות מִצְרַיִם then קַל וַחוֹמֵר - we should!

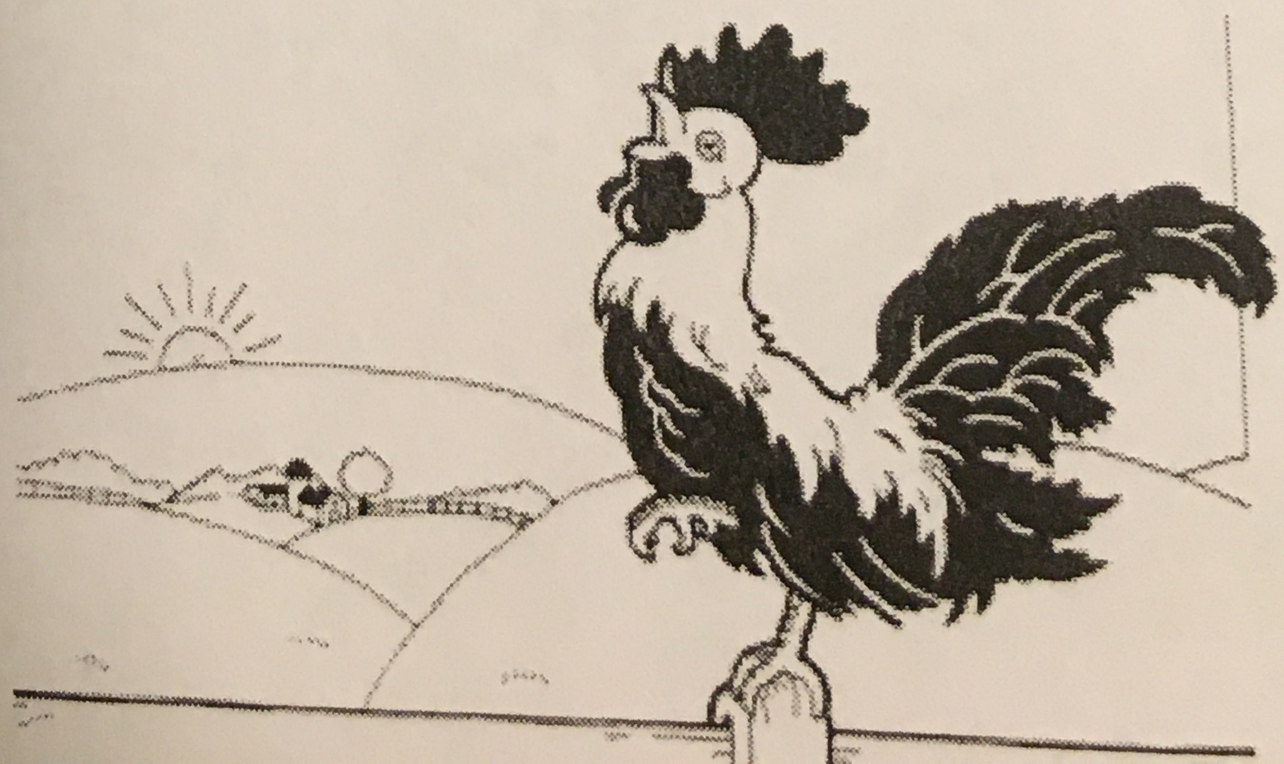

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲזַרְיָה

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲזַרְיָה. הֲרֵי אֲנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה, וְלֹא זָכִיתִי, שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת. עַד שֶׁדְּרָשָׁהּ בֶּן זוֹמָא. שֶׁנֶּאֱמַר: לְמַעַן תִּזְכֹּר, אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי חַיֶּיךָ הַיָּמִים. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלֵּילוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהָבִיא לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ:

Q. Why does רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲזַרְיָה say "הֲרֵי אֲנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה", I am like a 70 year old rather than saying I am 70 years old?

A. When רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲזַרְיָה was 17 years old, he was chosen to be ראש of בני. He felt unworthy because he was so young. A פלא happened and his hair turned white over night, making him look **LIKE** a 70 year old man.

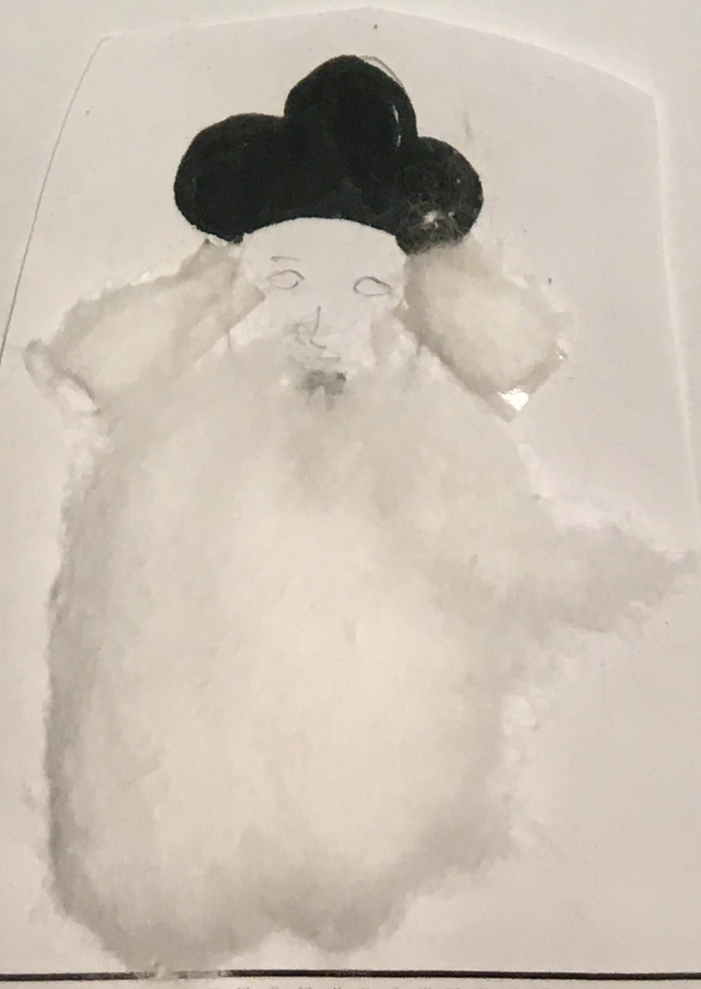

בָּרוּךְ הַמָּקוֹם. בָּרוּךְ הוּא

בָּרוּךְ הַמָּקוֹם. בָּרוּךְ הוּא. בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן
תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. בָּרוּךְ הוּא כְּנֶגֶד
אַרְבָּעָה בָנִים דִּבְּרָה תוֹרָה. אֶחָד חָכָם,
וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ
לִשְׁאוֹל:

Why is ה׳ called מָקוֹם?

מָקוֹם means place. Since ה׳'s presence is EVERY WHERE, He is called מָקוֹם.

Just like ה׳ is everywhere, all wisdom can be found in His Torah. The Torah teaches us all we need to know about how to deal with all situations and all people. Therefore, before the הַגָּדָה discusses the בָּנִים אַרְבָּעָה which represent the four categories of people in the world, it gives us the introduction of בָּרוּךְ הַמָּקוֹם. We bless ה׳ by saying בָּרוּךְ four times, once for each son. The Torah shows us how to answer each one according to his needs.

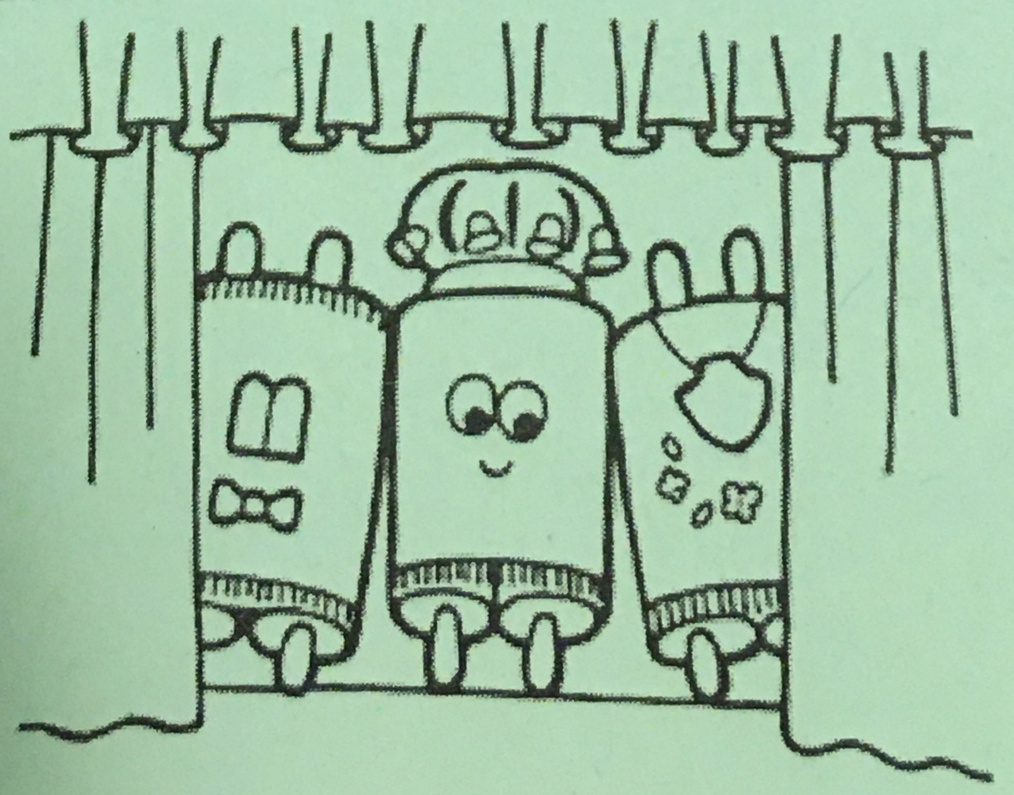

בָּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל

בָּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל. בָּרוּךְ הוּא. שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חִשַּׁב אֶת־הַקֵּץ, לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בִּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע, כִּי־גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ, בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי. וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ, בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל:

וְהִיא שֶׁעָמְדָה

WE NOW COVER THE מַצּוֹת RAISE OUR CUPS OF WINE, AND SAY

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ. שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבָד, עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ. אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם:

And it is this that has stood by our fathers and us. For not only one enemy has risen against us to קום us, but in every generation they rise against us to destroy us. But הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא saves us from their hands.

What is "וְהִיא" referring to? What stood by our fathers and us?
"וְהִיא" is referring to the תּוֹרָה. The fact that יְיָ has kept the תּוֹרָה throughout the generations, "this" has protected us from the גּוֹי. This explanation is hinted in the word:

א- ר' יוחנן
ב- תמיד מתעוררים קובה
ג- שעבדו בבבל ומדי
ד- שנשבו מארצנו

By keeping and believing these 4 things, we have been protected from the גּוֹי.

צֵא וּלְמַד, מַה בִּקֵּשׁ לָבָן הָאֲרַמִּי לַעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אָבִינוּ. שֶׁפַּרְעֹה
לֹא גָזַר אֶלָּא עַל הַזְּכָרִים, וְלָבָן בִּקֵּשׁ לַעֲקֹר אֶת־הַכֹּל, שֶׁנֶּאֱמַר:
אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי, וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה, וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט. וַיְהִי שָׁם
לְגוֹי גָּדוֹל, עָצוּם וָרָב:

וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה, אָנוּס עַל פִּי הַדִּבּוּר.

וַיָּגָר שָׁם. מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם, אֶלָּא
לָגוּר שָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה, לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ, כִּי אֵין
מִרְעֶה לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ, כִּי כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. וְעַתָּה,
יֵשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:

בִּמְתֵי מְעָט. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ
מִצְרַיְמָה. וְעַתָּה, שָׂמְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ, כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב.

70

וַיְהִי שָׁם לְגוֹי. מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצֻיָּנִים שָׁם:

גָּדוֹל עָצוּם, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ, וַיִּרְבּוּ
וַיַּעַצְמוּ, בִּמְאֹד מְאֹד, וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם:

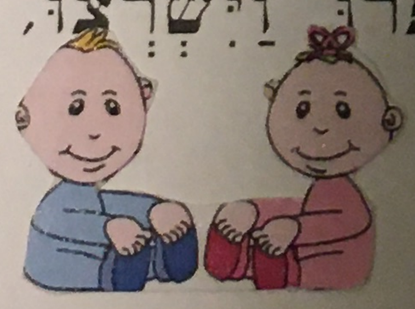

וָרָב. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: רְבָבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נְתַתִּיךְ, וַתִּרְבִּי, וַתִּגְדְּלִי,
וַתָּבֹאִי בַּעֲדִי עֲדָיִים: שָׁדַיִם נָכֹנוּ, וּשְׂעָרֵךְ צִמֵּחַ, וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה:
וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמַיִךְ וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי
וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי.